

ΓΙΑ ΝΑ ΖΟΥΜΕ
ΚΑΛΥΤΕΡΑ

Στεφανία Ι. Σουλή

Αθέατη βία

Η αγάπη δεν πρέπει να πονάει

ΟΔΗΓΟΣ ΑΥΤΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αθέατη βία – Η αγάπη δεν πρέπει να πονάει**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Στεφανία Ι. Σουλή
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος, Χρυσούλα Μπουκουβάλα
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνια Λαδοπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Στεφανία Ι. Σουλή, 2010
© Εξωφύλλου: Marvy!/CORBIS/Apeiron Photos
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2010

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2010

ISBN 978-960-453-791-4

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfoosi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

Στεφανία Ι. Σουλή

Αθέατη βία

Η αγάπη δεν πρέπει να πονάει

ΟΔΗΓΟΣ ΑΥΤΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

Πρόλογος:

Κατερίνα Μάτσα

Ψυχίατρος, Επιστημονική Υπεύθυνη

Μονάδας Απεξάρτησης ΨΝΑ – «18 Άνω»

*Το βιβλίο αφιερώνεται στη μνήμη
του Μιχάλη Περαιτικού*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
1. ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙΣ ΟΤΙ ΒΡΙΣΚΕΣΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΒΙΑΣ	21
2. ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΤΟΥ ΒΙΑΙΟΥ ΑΝΤΡΑ	95
3. ΒΙΑΙΟΣ ΑΝΤΡΑΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΑ	119
4. Ο ΒΙΑΙΟΣ ΑΝΤΡΑΣ ΩΣ ΠΑΤΕΡΑΣ	131
5. ΑΝΗΛΙΚΑ ΘΥΜΑΤΑ ΒΙΑΣ	185
6. Ο ΒΙΑΙΟΣ ΑΝΤΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	220
7. ΟΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ ΤΟΥ ΒΙΑΙΟΥ ΑΝΤΡΑ.....	251
8. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ: ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΕΣ Ή ΕΧΘΡΟΙ;.....	276
9. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΟΥ	288
10. ΓΙΑΤΙ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙΣ ΜΑΖΙ ΤΟΥ	296
11. ΕΑΝ ΒΡΙΣΚΕΣΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΒΙΑΙΗΣ ΣΧΕΣΗΣ	308
12. ΠΩΣ ΘΑ ΑΦΗΣΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΑΙΟ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	313
13. ΧΩΡΙΖΩ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΙ;	319
14. ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΓΚΡΕΜΙΖΟΝΤΑΙ.....	350

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	359
Παράρτημα 1	
ΝΟΜΟΣ 3500/2006	
«Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας	
και άλλες διατάξεις»	361
Παράρτημα 2	
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	
Στο σχέδιο νόμου «Για την αντιμετώπιση	
της ενδοοικογενειακής βίας»	370
Παράρτημα 3	
ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΓΥΝΑΙΚΕΣ-ΘΥΜΑΤΑ ΒΙΑΣ	
ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ	381
Παράρτημα 4	
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ	385
Παράρτημα 5	
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ-ΘΥΜΑΤΑ ΒΙΑΣ	399
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	405

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ενδοοικογενειακή βία: η βία πίσω από τους τοίχους των σπιτιών, αθέατη για τους έξω, πραγματικό μαρτύριο για τους μέσα. Είναι η βία που ανοίγει στην ψυχή της γυναίκας και των παιδιών βαθιά χάσματα αγωνίας και απελπισίας, φόβους εκμηδένισης, επιθυμίες θανάτου, ποταμούς οργής, ανείπωτο πόνο.

Ο θεσμός της οικογένειας είναι από τη φύση του καταπιεστικός. Λειτουργεί ως φορέας μεταβίβασης στα μέλη του όλων των κανονιστικών προτύπων και των κοινωνικών στερεοτύπων αλλά και ως φορέας εξουσίας του αρχηγού, του άντρα, πάνω στη γυναίκα και στα παιδιά. Ενδεικτικά του καταπιεστικού χαρακτήρα της οικογένειας είναι τα μεγέθη της ενδοοικογενειακής βίας.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει δηλώσει ότι η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί τη βασική αιτία θανάτου και αναπηρίας για τις γυναίκες 16 έως 44 ετών και ευθύνεται για περισσότερους θανάτους και προβλήματα υγείας από ό,τι ο καρκίνος, τα τροχαία δυστυχήματα και ο πόλεμος μαζί.

Μία καταγγελία για ενδοοικογενειακή βία το λεπτό καταγράφεται καθημερινά από τα αστυνομικά τμήματα της Μ. Βρετανίας, και το 81% αφορά γυναίκες. Στις ΗΠΑ το ένα τρίτο των γυναικών χάνουν τη ζωή τους από το σύντροφό τους.

Στη Νότια Αφρική μία γυναίκα σκοτώνεται κάθε 6 ώρες από το σύντροφό της. Στη Γαλλία, το 2001, 1.350.000 γυναίκες υπήρ-

ξαν θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Στην Πορτογαλία, το 52,8% των γυναικών έχουν υπάρξει θύματα βίας, κυρίως ψυχολογικής, από το σύζυγο ή το σύντροφό τους.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναφέρει ότι σε ποσοστό που φτάνει το 70% των περιπτώσεων δολοφονίας τα θύματα σκοτώθηκαν από άρρενες συντρόφους τους.

Επίσης, το 80% των 3.500 παιδιών κάτω των 15 ετών που πεθαίνουν κάθε χρόνο από κακοποίηση ή παραμέληση στις αναπτυγμένες χώρες κακοποιούνται από τους ίδιους τους γονείς τους, σύμφωνα με έρευνα για την παιδική κακομεταχείριση που δημοσιεύεται από το κέντρο ερευνών Innocenti της Unicef.

Στην Ελλάδα μία στις δύο γυναίκες που δολοφονούνται κάθε χρόνο είναι θύμα του τωρινού ή πρώην συντρόφου της, ενώ μία στις πέντε γυναίκες υπήρξε θύμα ξυλοδαρμού, τουλάχιστον μία φορά, από τον άντρα της.

Οι άντρες που κακοποιούν τις γυναίκες τους ανήκουν σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, με πρώτους τους αποφοίτους ΤΕΙ και ΑΕΙ.

Οι επιπτώσεις της βίας στην ψυχή των ανήλικων παιδιών είναι τεράστιες και τα σημαδεύουν για ολόκληρη τη ζωή τους. Όπως προκύπτει από ειδικές έρευνες, τα παιδιά που μεγαλώνουν σε περιβάλλον ενδοοικογενειακής βίας βιώνουν μια κατάσταση χρόνιου τραυματισμού, με κυρίαρχη μέσα τους μια τεράστια γκάμα αρνητικών συναισθημάτων, που κυμαίνονται από την οργή μέχρι την απόγνωση, και διαμορφώνουν τους όρους μιας διαταραγμένης συμπεριφοράς, όπου κυριαρχεί άλλοτε η βία και άλλοτε η απάθεια.

Έχει βρεθεί επίσης ότι τα ανήλικα αγόρια που μεγαλώνοντας έβλεπαν τον πατέρα τους να εκδηλώνει βίαιη συμπεριφορά έχουν κατά δέκα φορές μεγαλύτερες πιθανότητες να ασκήσουν βία στις συζύγους τους σε σχέση με τα αγόρια εκείνα που μεγάλωσαν σε οικογένεια χωρίς βία.

Μ' αυτό το θέμα ασχολείται το εξαιρετικά ενδιαφέρον βιβλίο της έμπειρης νομικού Στεφανίας Σουλή. Με την πείρα και τη γνώση που έχει συγκεντρώσει ως νομική σύμβουλος στο Κέντρο Υποδοχής Κακοποιημένων Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων αλλά και στο «18 Άνω» και στον ΟΚΑΝΑ, η συγγραφέας ανιχνεύει με μεγάλη ευαισθησία το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας παρουσιάζοντας πλήθος αντιπροσωπευτικών περιπτώσεων κακοποίησης της γυναίκας καθώς και τις επιπτώσεις του φαινομένου στη σωματική και ψυχική υγεία της γυναίκας αλλά και των παιδιών της. Στόχο της, όπως σημειώνει η ίδια, έχει την αφύπνιση, τη συνειδητοποίηση και την ενδυνάμωση κάθε γυναίκας που βιώνει τη βία στη συντροφική ή τη συζυγική της σχέση. Στα 14 κεφάλαια του βιβλίου ξετυλίγεται όλο το κουβάρι της ενδοοικογενειακής βίας, η δυναμική και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, ενώ περιγράφεται ο βίαιος άντρας στο ρόλο του συζύγου και του πατέρα.

Σε όλα τα κεφάλαια του βιβλίου περιλαμβάνονται και νομικές συμβουλές που απευθύνονται στις γυναίκες και στις μητέρες για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση αυτής της πολύπλοκης κατάστασης.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η παρουσίαση του νομικού πλαισίου που ισχύει, με έμφαση στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης, αφού, όπως υπογραμμίζει η συγγραφέας, είναι τραγική η έλλειψη επαρκών ειδικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση του φαινομένου, ειδικά στην επαρχία. Λειτουργούν μόνο δύο Συμβουλευτικά Κέντρα για τα θέματα βίας γυναικών σε Αθήνα και Πειραιά για ολόκληρη τη χώρα. Δημοσιεύεται επίσης ολόκληρος ο ισχύων νόμος 3500/2006, «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις».

Στο βιβλίο αναλύονται ακόμη οι επικρατέστερες ψυχολογικές θεωρίες που αφορούν την έντονη συναισθηματική σχέση

της γυναίκας-θύμα με τον βίαιο σύντροφό της. Παρουσιάζεται ο χαρακτήρας αυτής της δύσκολης σχέσης και η μεθόδευση της διακοπής της, τόσο από ψυχολογική όσο και από νομική άποψη.

Στο τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζονται ποσοτικά στοιχεία από τη λειτουργία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, του πρώτου δημόσιου φορέα που ασχολείται με περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, και εξάγονται σημαντικά συμπεράσματα, τα οποία καταρρίπτουν πολλούς από τους μύθους που επικρατούν.

Αποδεικνύεται καθαρά ότι οι κακοποιημένες γυναίκες δεν αποτελούν ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού, δεν είναι φτωχές και εξαρτημένες από το σύζυγο, δεν είναι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Οι βίαιοι άντρες δεν είναι αποτυχημένοι στην επαγγελματική τους ζωή, δεν είναι όλοι ψυχασθενείς ή τοξικοεξαρτημένοι, δε γίνονται βίαιοι μετά το γάμο – ήταν βίαιοι και πριν απ' αυτόν. Τέλος οι μακροχρόνιες σχέσεις κακοποίησης δεν μπορούν να γίνουν καλύτερες όσο περνούν τα χρόνια, αφού στην κακοποίηση προστίθεται και η τρομοκράτηση του θύματος.

Πρόκειται πραγματικά για ένα βιβλίο-οδηγό που έρχεται να φωτίσει το σκοτεινό μονοπάτι της ζωής των κακοποιημένων γυναικών, προσφέροντας δύναμη και ελπίδα...

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΤΣΑ

Ψυχίατρος, Επιστημονική Υπεύθυνη
Μονάδας Απεξάρτησης ΨΝΑ – «18 Άνω»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Δεν υπήρχε κάτι άλλο. Ή θα έφευγα ή θα πέθαινα...»

Αυτά τα λόγια βγαίνουν αυθόρμητα από τα χείλη των περισσότερων γυναικών που κατάφεραν να απεγκλωβιστούν από μια σχέση κακοποίησης. Στα αυτιά του κόσμου ηχούν σκληρά και συνάμα υπερβολικά. Όμως κάθε γυναίκα που υφίσταται κακοποίηση από το σύντροφό της και χαίρει, ακόμη, άκρας ψυχικής υγείας γνωρίζει το νόημα και την ουσία αυτής της φράσης, αφού βιώνει καθημερινά ένα μικρό θάνατο. Η έλλειψη ελευθερίας, η έλλειψη της δυνατότητας αυτοπροσδιορισμού, η έλλειψη της δυνατότητας αυτοέκφρασης που επιβάλλονται στη γυναίκα ισοδυναμούν με ένα μικρό θάνατο. Όσο η γυναίκα παραμένει ψυχικά υγιής έχει την ικανότητα να αυτοπροσδιοριστεί, να αυτοεκφραστεί, να επιλέξει να ζήσει ελεύθερη από εκφοβισμούς, απειλές, προσβολές και ξυλοδαρμούς. Η διαταραγμένη ψυχική υγεία της γυναίκας, αποτέλεσμα της κακοποιητικής συμπεριφοράς του συντρόφου της, οδηγεί, τις περισσότερες φορές δραματικά, σε απώλεια αυτής της ικανότητας.

Τα ποσοστά της ενδοοικογενειακής βίας στην ελληνική κοινωνία είναι υψηλά και αυτό αποδεικνύεται από την πληθώρα των περιστατικών που αντιμετωπίζουμε στα Συμβουλευτικά Κέντρα. Γυναίκες από όλη την Ελλάδα τηλεφωνούν και καταγγέλλουν κάθε είδους περιστατικά· η ενδοοικογε-

νειακή βία «σαρώνει» τις ελληνικές οικογένειες. Στο πέρασμα της συντελούνται ανυπολόγιστες καταστροφές: σωματικά και ψυχολογικά τραύματα, διαταραγμένη ψυχική υγεία, κοινωνική και οικονομική απομόνωση, οικονομική καταστροφή, προβληματικές εργασιακές σχέσεις, προβληματικές σχέσεις γονέων με τα παιδιά τους, προβληματικές αδελφικές σχέσεις, σκληρές δικαστικές διαμάχες.

Κανένας δε θα έπρεπε να ζει υπό αυτές τις συνθήκες. Καμία γυναίκα, και προπαντός κανένα παιδί – αφού τα παιδιά είναι τα πραγματικά θύματα αυτής της ιστορίας. Ως νήπια, ασυνείδητα επιλέγουν να καταστήσουν τον εαυτό τους αόρατο την ώρα που γίνονται μάρτυρες βίαιων περιστατικών, και κρύβονται κάτω από τις καρέκλες και τα τραπέζια, στις γωνίες των καναπέδων, πίσω από τις κουρτίνες, μέσα στις ντουλάπες. Ως παιδιά και έφηβοι, συνειδητά επιλέγουν να εμπλακούν στις βιαιοπραγίες και επιτίθενται στον βίαιο πατέρα, τη στιγμή που χειροδικεί ενάντια στη μητέρα τους. Ακόμη και όταν η γυναίκα εγκαταλείψει τον βίαιο σύντροφο, τα παιδιά εξακολουθούν να υφίστανται τις δυσμενείς συνέπειες της βίας και να ζουν το προσωπικό τους δράμα, αφού τις περισσότερες φορές «σύρονται», στην κυριολεξία, πίσω από τις δικαστικές αποφάσεις.

Η κακοποιητική συμπεριφορά ελάχιστα έχει να κάνει με ψυχολογικά προβλήματα και ψυχικές διαταραχές. Αίτια της κακοποιητικής συμπεριφοράς αποτελούν οι αξίες, οι νοοτροπίες, οι πεποιθήσεις που δικαιολογούν την εκμετάλλευση και τροφοδοτούν τη συνεχή παραβίαση ελευθεριών, την άσκηση ελέγχου και την κυριαρχία επί του αδυνάμου, διά μέσου σωματικής, ψυχολογικής ή σεξουαλικής βίας.

Ο περισσότερος κόσμος πιστεύει ότι η ενδοοικογενειακή βία είναι ιδιωτική υπόθεση. Κανένας δεν επιθυμεί να εμπλακεί στα οικογενειακά του άλλου. Ο γείτονας κλείνει τα αυτιά

του, όταν στο διπλανό διαμέρισμα σείεται ο τόπος και οι κραυγές των παιδιών ραγίζουν τους τοίχους. Ο αστυνομικός συμβουλεύει τη γυναίκα να γυρίσει στο σπίτι της και «να τα βρει με τον άντρα της» γιατί έχει σοβαρότερα, όπως λέει, θέματα να ασχοληθεί. Ο δάσκαλος συναισθάνεται μεν την προβληματική κατάσταση που βιώνει το παιδί, φοβάται ωστόσο να καταγγείλει όσα βλέπει γιατί δεν είναι και απόλυτα βέβαιος, χωρία που σκέφτεται ότι μπορεί να δημιουργήσει μεγαλύτερο πρόβλημα. Ο γιατρός αναγνωρίζει τις εκ προθέσεως προκληθείσες βλάβες στο σώμα της γυναίκας ή του παιδιού αλλά δεν αναφέρει, ως οφείλει, την αξιόποινη πράξη.

Ο αγώνας κατά της ενδοοικογενειακής βίας δεν πρέπει να εξαντλείται στα νομοθετικά μέτρα. Το ζητούμενο πρέπει να είναι πρωτίστως η πρόληψη και δευτερευόντως η καταστολή.

Πώς μπορούμε να αλλάξουμε τις κοινωνικές αξίες και τα κοινωνικά στερεότυπα, ούτως ώστε κάθε γυναίκα και κάθε παιδί να ζει ελεύθερα από προσβολές, ταπεινώσεις, εκφοβισμούς, απειλές και χειροδικίες; Η απάντηση είναι μεταβάλλοντας τον τρόπο που διαπαιδαγωγούνται τα παιδιά, και ιδίως τα αγόρια. Τα κορίτσια θα πρέπει να μάθουν να πιστεύουν στον εαυτό τους, να στηρίζονται στις προσωπικές τους δυνάμεις και να μην ανέχονται τον υποβιβασμό και την εκμετάλλευση σε κανέναν τομέα της ζωής τους. Τα αγόρια, από την άλλη, θα πρέπει να μάθουν να σέβονται τα κορίτσια ως ισότιμα, να αποδοκιμάζουν το νταηλικί, να αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους και να επιλέγουν, με σεβασμό στην ετερότητα του άλλου, το διάλογο όποτε χρειάζεται να επιλυθούν συγκρούσεις και αντιπαραθέσεις. Αιτία της κακοποίησης δεν είναι η σύγκρουση και η αντιπαράθεση ανάμεσα σε δύο πρόσωπα· αιτία της κακοποίησης είναι η επιθυμία του ενός προσώπου να θέσει υπό επιβολή και κυριαρχία το άλλο πρόσωπο.

Το βιβλίο αυτό είναι καρπός της επταετούς εργασίας μου ως νομικής συμβούλου σε χιλιάδες γυναίκες-θύματα βίας.

Ο ρόλος της υπεράσπισης στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των γυναικών-θύματα, όπως πρόσφατα έχει επισημανθεί στο Συμβούλιο της Ευρώπης [Council of Europe] έχει ενισχυθεί (Kelly and Humphreys, 2001) και έχει αποκτήσει θεμελιώδη σημασία στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας στη Βρετανία (Home Office 2007). Οι συνήγοροι θεωρούνται οι «άνθρωποι-κλειδιά» που μπορούν να βοηθήσουν σε κάθε στάδιο τις γυναίκες να κατανοήσουν και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Έτσι, η γνώση γίνεται το μέσο για να αποκτήσουν δύναμη.

Το βιβλίο αυτό δημιουργήθηκε από τις χιλιάδες ιστορίες των γυναικών που έπεσαν θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Κάποιες από αυτές βρίσκονται μέσα στο βιβλίο. Ενώ τα περιστατικά είναι αληθινά, τα πρόσωπα είναι φανταστικά καθώς για να προστατευθούν οι γυναίκες και να κρατηθεί η ανωνυμία τους έγινε αλλαγή σε ονόματα, τοπωνύμια, επαγγέλματα, καθώς και σε ιδιαίτερες λεπτομέρειες και πληροφορίες που θα μπορούσαν να φανερώσουν την ταυτότητά τους.

Το βιβλίο αυτό πραγματεύεται όλα τα θέματα που αντιμετωπίζει μία γυναίκα-θύμα από την αρχή, όταν θα εκδηλωθεί το πρώτο περιστατικό βίας στη συντροφική της σχέση, μέχρι τη στιγμή που θα αποφασίσει να εγκαταλείψει τον βίαιο σύντροφο. Επίσης αναλύονται θέματα συμπεριφοράς του βίαιου συντρόφου· πώς σκέφτεται, πώς συμπεριφέρεται, πώς λειτουργεί μέσα σε μια συντροφική σχέση, πώς είναι ως πατέρας, πώς αντιμετωπίζει το νόμο κτλ. Τα συμπεράσματα και οι αναλύσεις που παρουσιάζονται σε αυτό το βιβλίο απορρέουν στο σύνολό τους από τις αφηγήσεις των γυναικών και επιβεβαιώθηκαν απόλυτα στη διάρκεια της εκπαίδευσης που έλαβα το 2008 από τον Per Isdal, κλινικό ψυχολόγο, πρόεδρο

και ιδρυτή του Alternative to Violence (ATV), του πρώτου κέντρου ερευνών και εξειδικευμένης θεραπείας βίαιων ανδρών που δημιουργήθηκε στην Ευρώπη, και συγκεκριμένα στο Όσλο, το 1987.

Το βιβλίο αυτό γράφτηκε για τις χιλιάδες γυναίκες που αδυνατούν να επισκεφτούν ένα συμβουλευτικό κέντρο για θέματα βίας. Είμαι βέβαιη ότι το βιβλίο αυτό θα προκαλέσει αντιδράσεις επειδή αναφέρεται σε φρικαλεότητες που κανένας δε θέλει να γνωρίζει. Η μόνη λύση είναι να πάψουμε να κοιτάμε προς την κατεύθυνση προς την οποία είναι όλοι στραμμένοι...

ΣΤΕΦΑΝΙΑ Ι. ΣΟΥΛΗ
Ιούνιος 2009

1

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙΣ ΟΤΙ ΒΡΙΣΚΕΣΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΒΙΑΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Όταν η Άννα παντρεύοταν, ένα χρόνο πριν, τον Γιάννη, δε φανταζόταν ότι ο σύζυγός της κάποια στιγμή θα ασκούσε βία επάνω της. Η ερωτική τους σχέση μετρούσε ήδη πέντε χρόνια, και το τελευταίο έτος πριν από το γάμο συζούσαν. Στα χρόνια της σχέσης τους, κατά δήλωση της Άννας, ο Γιάννης ήταν ευγενικός, διαλλακτικός και συζητούσε μαζί της όλα τα προβλήματα που ανέκυπταν. Το απόγευμα της Πέμπτης είχαν συμφωνήσει να πάνε μαζί σε μια αντιπροσωπεία αυτοκινήτων προκειμένου να δώσουν προκαταβολή για το αυτοκίνητο που θα αγόραζε η Άννα. Η Άννα τηλεφώνησε στο σύζυγό της και τον ενημέρωσε ότι θα αργούσε στο ραντεβού τους, το οποίο σημειωτέον ήταν στο σπίτι τους, λόγω φόρτου εργασίας στο γραφείο. Όταν αυτή έφτασε στο σπίτι τους (μισή ώρα αργότερα από το καθορισμένο ραντεβού) βρήκε το σύζυγό της έξαλλο.

Με το που έφτασα στο σπίτι, κατάλαβα ότι κάτι άσχημο θα γινόταν. Ήταν στο σαλόνι και κάπνιζε. Δεν ήταν ντυμένος. Του

είπα να ντυθεί για να φύγουμε. Μου είπε ότι δεν έχει να πάει πουθενά και ότι είμαι ανεύθυνη, μαλακισμένη και αδιάφορη. Δεν κατάλαβα γιατί ήταν τόσο θυμωμένος μαζί μου και προσπάθησα να δικαιολογηθώ λέγοντάς του ότι είχα πολλή δουλειά και, σε τελική ανάλυση, τον είχα ειδοποιήσει. Του είπα ότι αφού αυτός αποφάσισε να μην έρθει, θα πήγαινα μόνη μου. Με βούτηξε από το λαιμό και με χτύπησε στην πόρτα φωνάζοντας «σκύλα, πουτάνα, δε θα πας πουθενά». Τον έσπρωξα με όση δύναμη είχα αλλά είναι τόσο δυνατός που με είχε κολλήσει στην πόρτα. Ούρλιαζα να με αφήσει. Παρόλο που φοβήθηκα, του έχωσα και μια κλοτσιά. Αμέσως με άφησε και πήγε στο υπνοδωμάτιο και φόρεσε τα ρούχα του. Εγώ είχα μείνει στο σαλόνι και έτρεμα. Όταν βγήκε ήταν αμίλητος και το μόνο που έκανε ήταν να πάρει τα κλειδιά του αυτοκινήτου του και να μου πει «πάμε;» Σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Δεν ξέρω αν έκανα καλά αλλά σηκώθηκα, πήρα την τσάντα μου και βγήκαμε. Στη διαδρομή για το αυτοκίνητο ήταν ψυχρός και κάπνιζε συνέχεια. Προσπάθησα κάποια στιγμή να τον κάνω να συζητήσει αλλά αυτός τίποτα. Από τότε κάθε φορά που του το αναφέρω αλλάζει θέμα, με αποφεύγει. Εδώ και δέκα μέρες τού κρατάω πόζα. Δε μιλάμε, δεν κοιμόμαστε μαζί. Δεν ξέρω τι να κάνω, φοβάμαι ότι δεν το χειρίστηκα καλά και ότι θα έχω προβλήματα μαζί του...

Η ιστορία της Άννας είναι η ιστορία κάθε γυναίκας στην αρχή μιας βίαιης σχέσης. Το πρώτο περιστατικό σωματικής βίας συνήθως εμφανίζεται απρόσμενα και δίχως κάποια εμφανή αιτία. Συνήθως είναι εκρηκτικό και συχνά δεν επιφέρει ούτε καν απλές σωματικές βλάβες (μώλωπες, εκδορές κτλ.). Έχει παρατηρηθεί ότι ο βίαιος άντρας σταματάει, αν η γυναίκα αμυνθεί – δηλαδή χτυπήσει και αυτή το σύντροφό της.

Για τον βίαιο άντρα, το πρώτο περιστατικό σωματικής βίας είναι πάντα αναγνωριστικό και επιδεικτικό ισχύος. Συνήθως παρουσιάζεται τον πρώτο χρόνο του γάμου. Πολλές γυναίκες δηλώνουν ότι οι σύζυγοί τους ενώ δεν τις είχαν χτυπήσει ποτέ στη διάρκεια της σχέσης –που μπορεί να ήταν και μακροχρόνια– εντούτοις αμέσως μετά το γάμο χειροδίκησαν εις βάρος τους. Γιατί συμβαίνει αυτό; Γιατί οι άντρες, μετά το γάμο, χαλαρώνουν και θεωρούν τη γυναίκα κτήμα τους, ιδιοκτησία τους.

Στο πρώτο περιστατικό βίας, ο άντρας είναι ανασφαλής. Δεν ξέρει τι θα συμβεί, πώς θα αντιδράσει η σύζυγός του. Συνήθως μετά το βίαιο ξέσπασμα παραμένει απόμακρος και σιωπηλός. Μπορεί να έχει μετανιώσει αλλά δε θα το δείξει στη σύντροφό του. Θα εκδηλώσει μετάνοια μόνο εάν η γυναίκα αντιδράσει και θέσει θέμα. Εάν η γυναίκα θυμώσει, βάλει όρια ή φύγει για ένα χρονικό διάστημα από τη συζυγική οικία, ο βίαιος άντρας θα εκδηλώσει μετάνοια, συντριβή, θα αρχίσει τα παρακάλια. Μπορεί να χρησιμοποιήσει και τρίτα πρόσωπα προκειμένου η γυναίκα να συγχωρήσει τη βίαιη συμπεριφορά του και να επανέλθει αρμονία στη συζυγική οικία.

Στο πρώτο περιστατικό βίας η γυναίκα ξαφνιάζεται και τρομοκρατείται. Διερωτάται πώς συνέβη τώρα αυτό και προβληματίζεται κατάπληκτη, λες και της ήρθε ο ουρανός σφοντύλι. *Είναι δυνατόν; αναρωτιέται. Τι συμπεριφορά είναι αυτή; Πώς γεννήθηκε όλο αυτό το πράγμα; Μήπως έχω κάνει κάτι λάθος; Μήπως το προκάλεσα εγώ; Τίποτε από όλα αυτά.* Στα περισσότερα περιστατικά βίας δεν υπάρχει συνυπαιτιότητα της γυναίκας ούτε σε ποσοστό 1%. Οι πρώτες επιθέσεις των αντρών, στην πλειονότητά τους, είναι απρόκλητες.

Η σωματική βία δεν είναι ανεξάρτητη από την ψυχολογική βία. Πριν από το πρώτο περιστατικό σωματικής βίας εμ-

φανίζονται προσβολές, ταπείνωση, πίεση, έλεγχος, ύβρεις· οι μειωτικές αυτές συμπεριφορές έρχονται με δόσεις. Λίγο τη μία μέρα, λίγο την επόμενη μέρα, πιο πολύ τη μεθεπόμενη. Στην αρχή η γυναίκα καταλαβαίνει ότι η συμπεριφορά του συντρόφου της είναι προσβλητική και καταχρηστική. Την πληγώνει και τη στενοχωρεί. Ταράζεται και προβληματίζεται. Αναζητά λύσεις και προσπαθεί να συζητήσει το πρόβλημα με το σύντροφό της. Μάταιος κόπος, αφού αυτός δεν της παραχωρεί καν το δικαίωμα συζήτησης. Η γυναίκα θα επιστρατεύσει όλους τους τρόπους για να διορθώσει την κατάσταση. Θα χρησιμοποιήσει τις ίδιες τακτικές που χρησιμοποιεί ο σύντροφός της· θα βρίσει και αυτή, θα τον προσβάλει και αυτή. Θα του υψώσει τη φωνή, θα τον απειλήσει, προκειμένου να διεκδικήσει την ισοτιμία στη σχέση της. Μάταιος κόπος για άλλη μία φορά. Η γυναίκα συνειδητοποιεί ότι μόνο η σιωπή της, η ανοχή της, η μη αντίστασή της στα βίαια ξεσπάσματα μπορούν να καλμάρουν και να κατευνάσουν την εκρηκτική συμπεριφορά του βίαιου συντρόφου. *Δεν υπάρχει άλλος τρόπος, τους έχω δοκιμάσει όλους, σκέφτεται. Δε θα του πηγαίνω κόντρα και θα κάνω υπομονή.* Οι περισσότερες γυναίκες, όταν αφηγούνται λεπτομέρειες των βίαιων περιστατικών, αποδίδουν στον εαυτό τους ευθύνη και θεωρούν ότι κάποιες συμπεριφορές τους αποτελούν τη γενεσιουργό αιτία της κακοποίησής τους. Ποιες είναι αυτές οι συμπεριφορές; Το ότι εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους (!) για ένα θέμα, κάποιες φορές και παρουσία τρίτων προσώπων. Το ότι μπορεί να παραπονεθούν (!) στο σύντροφό τους για κάτι που έχει κάνει αυτός. Το ότι σε κάποιον καβγά μπορεί να υψώσουν τη φωνή τους (!) ή να αποχωρήσουν (!) την ώρα που μιλάει ο σύντροφος. Όλα του γάμου δύσκολα λοιπόν και για χάρη της συζυγικής αρμονίας, η γυναίκα υπομένει και ανέχεται αυτές τις μι-

κρές, στην αρχή, μειωτικές συμπεριφορές. Σιγά σιγά τις αφομοιώνει, γίνονται μέρος της καθημερινότητάς της. Δεν έχει το δικαίωμα να μιλήσει, να εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη της, να πάρει πρωτοβουλία για κάποιο θέμα, να αντιμιλήσει, να υψώσει τη φωνή, να παραπονεθεί για κάτι, να ζητήσει κάτι. *Τα έχει αυτά ο γάμος...* συλλογίζεται η γυναίκα. Άλλωστε αυτό δεν έμαθε και από το σπίτι της, από την οικογένειά της;

«Η γυναίκα κρατάει το σπίτι...» λένε οι παραδοσιακοί και το κρατάει ανεξαρτήτως τιμήματος. Και αυτή για να κρατήσει το σπίτι της θα οπλιστεί με υπομονή και γερά νεύρα.

Οι περισσότερες γυναίκες ξαφνιάζονται και προβληματίζονται στο πρώτο περιστατικό σωματικής βίας και συνήθως περιγράφουν αρμονικό πρότερο βίο λέγοντας ότι «γενικά δεν είχαμε προβλήματα στην κοινή μας ζωή... μια χαρά τα πεγαίναμε μέχρι που με χτύπησε... καμιά φορά τσακωνόμασταν, όπως όλα τα ζευγάρια, φαντάζομαι... είναι λίγο φωνακλάς αλλά τον αφήνω και ξεθυμαίνει και δε μιλάω... είναι εγωιστής και θέλει να περνάει το δικό του αλλά όταν θέλει είναι τρυφερός και ευγενικός... είναι νευρικός και οξύθυμος αλλά κατά βάθος είναι καλό παιδί» κτλ. Στο μυαλό των περισσότερων γυναικών το πρώτο περιστατικό σωματικής βίας είναι και το πρώτο περιστατικό κακοποίησης. Αυτό είναι αυταπάτη γιατί σχεδόν στο σύνολο των περιστατικών έχει προηγηθεί ψυχολογική κακοποίηση της γυναίκας.

Πώς όμως θα αναγνωρίσει και θα συνειδητοποιήσει η γυναίκα την ψυχολογική βία την οποία έχει υποστεί; Κάποιες ερωτήσεις βοηθούν τη γυναίκα να καταλάβει τι έχει προηγηθεί του πρώτου περιστατικού βίας και να αναγνωρίσει τις συμπεριφορές του συντρόφου της οι οποίες στοχεύουν στη διάβρωση και τη μείωση της προσωπικότητάς της και, σιγά σιγά, στην απόλυτη υποταγή της σε αυτόν.

- Μπορείς και εσύ να ρωτήσεις τον εαυτό σου:
Μήπως σου δημιουργεί προβλήματα κάθε φορά που βλέπεις τους φίλους σου και την οικογένειά σου;
Μήπως δε σου «επιτρέπει» να εργαστείς;
Μήπως καβγαδίζετε συχνά, γιατί αφιερώνεις, όπως λέει, πολλές ώρες στην εργασία σου και παραμελείς εκείνον και το σπίτι;
Μήπως σε πιέζει να αφήσεις την εργασία σου και να αφοσιωθείς στη φροντίδα του σπιτιού και της οικογένειας που θα φτιάξετε;
Μήπως ελέγχει τα χρήματά σου;
Μήπως αφιερώνεις πολύ χρόνο στο σύντροφό σου για να τον έχεις ικανοποιημένο;
Μήπως σου κρατάει μούτρα, δε σου μιλάει και αποσύρεται συναισθηματικά για μέρες, όταν κάνεις κάτι που σου άρσει και με το οποίο δε συμφωνεί;
Μήπως αποφασίζει για θέματα που αφορούν αποκλειστικά εσένα;
Μήπως δε σου επιτρέπει να κάνεις πράγματα για το εαυτό σου;
Μήπως σε πιέζει για σεξουαλική επαφή ή σου επιβάλλει σεξουαλική επαφή;
Μήπως, τελικά, τον φοβάσαι;

Κάθε σχέση –συντροφική ή συζυγική– είναι ξεχωριστή και μοναδική όπως και κάθε βίαιη σχέση –συντροφική ή συζυγική– είναι ξεχωριστή και μοναδική. Σε όλες όμως τις βίαιες συντροφικές ή συζυγικές σχέσεις υπάρχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά σημάδια ή αλλιώς ενδείξεις.

Το κύριο χαρακτηριστικό αυτών των σχέσεων είναι ότι στηρίζονται στη δύναμη, στην εξουσία, στην υπεροχή, στον

έλεγχο. Πρωταρχικός σκοπός αυτού που σε κακοποιεί είναι να έχει τον έλεγχο πάνω σου, να έχει τον έλεγχο της σχέσης. Οι τακτικές που ενδεχομένως χρησιμοποιεί ο σύντροφός σου μπορεί να μην είναι ξεκάθαρες και διαφανείς αλλά να είναι πλάγιες, σκοτεινές και πανούργες. Στην πλειονότητα των βίαιων σχέσεων, οι θύτες χρησιμοποιούν, από την αρχή της σχέσης, τακτικές οι οποίες εμπεριέχουν στοιχεία ψυχολογικής και συναισθηματικής βίας.

Αν κάνεις μια αναδρομή στο παρελθόν της σχέσης θα συνειδητοποιήσεις ότι ακόμη και τότε που όλα ήταν ρόδινα, αυτός είχε δείξει σημάδια ελέγχου και εξουσίας πάνω σου. Μονοπωλούσε όλο σου το ενδιαφέρον και απαιτούσε να ασχολείσαι αποκλειστικά με αυτόν και να μη βλέπεις τους φίλους σου και την οικογένειά σου. Σκεφτόσουν ότι σε ήθελε πολύ και το απολάμβανες. Σου τηλεφωνούσε συχνά στη διάρκεια της ημέρας και σου έστελνε e-mail. Σου ζητούσε πλήρη αναφορά του τι έκανες όλη την ημέρα και εσύ, επειδή το θεωρούσες φυσιολογικό και ήθελες και εσύ το ίδιο από αυτόν, του έλεγες. Η πρώτη έκρηξη ζήλιας δεν άργησε να έρθει. Δικαιολογήθηκε ότι είναι ερωτευμένος και δεν μπορεί να συγκρατηθεί. Τον πίστεψες και τον συγχώρησες. Σιγά σιγά άρχισε να γίνεται επικριτικός, να σχολιάζει το πώς ντύνεσαι, να μην του αρέσει το χτένισμά σου, να μη συμφωνεί με τον τρόπο που διαχειρίζεσαι τα χρήματά σου. Είχες αρχίσει να ενοχλείσαι και του το είπες, κι αυτός σου απάντησε ότι το κάνει για το καλό σου, γιατί ενδιαφέρεται για σένα, γιατί νιώθει ότι σε βοηθάει. Και εσύ τον συγχώρησες και το αποδέχτηκες επειδή ήθελε να σε βοηθήσει και διότι «δεν είχε κακή πρόθεση», όπως σου εξήγησε.

Όσο περνάει ο καιρός, γίνεται πιο επικριτικός, πιο κτητικός, πιο εξουσιαστικός. Καταλαβαίνεις ότι η σχέση μεταλλάσσε-

ται προς το χειρότερο αλλά δεν είσαι σίγουρη τι φταίει και προσπαθείς με κάθε τρόπο να γίνει όπως ήταν τους πρώτους μήνες, όπου όλα ήταν ρόδινα και εσύ είχες βρει, όπως έλεγες στην οικογένειά σου και στους φίλους σου, τον άντρα της ζωής σου.

Σίγουρα έχεις ακούσει ιστορίες κακοποίησης με θύματα γυναίκες δολοφονημένες από τους συντρόφους τους ή γυναίκες σοβαρά τραυματισμένες, όπου χρειάστηκε να μεταβούν σε νοσοκομείο, προκειμένου να νοσηλευθούν ή να λάβουν ιατρική βοήθεια.

Κακοποίηση, ωστόσο, δεν είναι μόνο η σωματική βία. Κακοποίηση είναι και η ψυχολογική βία και η σεξουαλική βία.

Αν έχεις μεγαλώσει σε μια οικογένεια όπου ο πατέρας σου ήταν βίαιος απέναντι στη μητέρα σου ή και σ' εσένα, τότε αυτές οι συμπεριφορές μπορεί να σου φαίνονται κατά κάποιον τρόπο «φυσιολογικές» ή να τις δικαιολογείς.

Αν ο σύντροφός σου γνωρίζει για τα τραύματα της παιδικής σου ηλικίας, κάθε φορά που εσύ θα θέτεις θέμα κακομεταχείρισης, αυτός θα ελαχιστοποιεί τη σοβαρότητα της βίας λέγοντάς σου ότι, επειδή έχεις βιώσει κάποιες καταστάσεις στην παιδική σου ηλικία, έχεις γίνει υπερευαίσθητη. Το αποτέλεσμα; Να αμφιβάλλεις διαρκώς για τη συμπεριφορά του.

Πολλές γυναίκες θεωρούν ότι ένα σπρώξιμο και ένα χαστούκι, σε ένα συζυγικό καβγά, δεν είναι σωματική κακοποίηση. Όλα τα ζευγάρια έχουν συγκρούσεις και καβγάδες. Κάποιες φορές είναι τόσο έντονοι, που καταλήγουν σε συμπλοκές, με χρήση σωματικής βίας και από τις δύο πλευρές. Δεν αποτελούν όλοι οι καβγάδες και όλα τα βίαια ξεσπάσματα κακοποίηση. Σε έναν καβγά όπου η προσωπικότητα της γυναίκας είναι σεβαστή, όπου η ίδια λειτουργεί ως ισότιμο μέλος στη σχέση και έχει το δικαίωμα να εκφράζεται ελεύθερα, όπου ο σύντροφος δεν επιβάλλεται με τακτικές και χειρισμούς προ-

κειμένου να κατατροπώσει τη γυναίκα αλλά θέτει όρια σε αυτά που θα κάνει και θα πει, ό,τι και αν συμβεί δε συνιστά κακοποίηση. Στην κακοποίηση ο άντρας επιβάλλει τη θέληση και την άποψή του, εκμηδενίζοντας την προσωπικότητα της γυναίκας, η οποία δε γίνεται σεβαστή. Επίσης, όπως θα δούμε στη συνέχεια, η βία στη σχέση έχει μια περιοδικότητα και μια ένταση η οποία στο πέρασμα του χρόνου κλιμακώνεται, κάτι που δεν παρατηρείται στους καβγάδες.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Η ζωή με ένα βίαιο άντρα μπορεί να είναι γεμάτη από συγκλονιστικά υπέροχες στιγμές και επώδυνες χρονικές περιόδους λεκτικής, σωματικής και σεξουαλικής βίας. Όσο περισσότερα χρόνια μετράει η σχέση τόσο μικρότερες σε διάρκεια είναι οι «ευτυχισμένες» περίοδοι, οι οποίες τείνουν να εξαφανίζονται τελείως.

Σε όλες τις σχέσεις κακοποίησης έχει παρατηρηθεί ότι η βία εμφανίζεται σε έναν κύκλο γεγονότων, κοινώς αναφερόμενο ως «κύκλος βίας». Ο κύκλος συνήθως περιλαμβάνει τρεις φάσεις, οι οποίες δεν είναι πάντα ίδιες σε όλες τις περιπτώσεις. Οι φάσεις αυτές είναι: α) η φάση όπου χτίζεται η ένταση, β) η φάση της έκρηξης και γ) η φάση της ηρεμίας, της αγάπης ή αλλιώς του «μήνα του μέλιτος».

Η φάση όπου χτίζεται η ένταση

Σε αυτή την περίοδο, κάτι συμβαίνει στη σχέση σας και δημιουργείται ένταση ανάμεσα σ' εσένα και το σύντροφό σου. Μπορεί να είναι ένας λογαριασμός που δεν έχει εξοφληθεί,

ένα φαγητό που αλατίστηκε περισσότερο από όσο έπρεπε, μία «αυθαίρετη» αγορά που έκανες, μια διαφορετική γνώμη που εξέφρασες, ένας καφές που ήπιες με μια φίλη και δεν του το είπες. Ό,τι και να είναι, συνήθως μηδαμινής σημασίας, θα μπορούσε να λυθεί και να ξεκαθαριστεί με μια απλή συζήτηση, ένα διάλογο που θα κάνατε οι δυο σας. Όμως ο σύντροφός σου δεν μπαίνει καν στη διαδικασία να κάνει διάλογο μαζί σου, όπως θα γινόταν, αν η σχέση ήταν ισότιμη.

Αντιθέτως, συλλέγει και σημειώνει με μαθηματική ακρίβεια όλα τα «αρνητικά» της συμπεριφοράς σου, όλα τα παράπονα που έχει, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει για να δικαιολογήσει τα ξεσπάσματα βίας που θα έχει επάνω σου. Σε αυτή τη φάση ο σύντροφος είναι συνήθως σιωπηλός και εχθρικός. Ίσως και να μη σου απευθύνει καν το λόγο. Δεν μπορείς να καταλάβεις τι έχει φταίξει. Παραβλέπεις τις δικές σου ανάγκες και προσπαθείς να τον ηρεμήσεις, προκειμένου να υποχωρήσει η ένταση που σε έχει λυγίσει. Κανένα αποτέλεσμα. Η ένταση παραμένει και εσύ περιμένεις το ξέσπασμα που σίγουρα θα έρθει.

Η φάση της έκρηξης

Ήδη ο σύντροφός σου έχει συσσωρεύσει τόσα παράπονα και τόση μνησικακία εις βάρος σου, που κάποια στιγμή θα θεωρήσει ότι ήρθε η ώρα της τιμωρίας σου. Η τιμωρία αυτή μπορεί να είναι απλώς ένα ξέσπασμα λεκτικής βίας (κραυγές, βρισιές, απειλές), υπάρχει όμως και η περίπτωση ο σύντροφός σου να σου επιτεθεί ή να σπάσει αντικείμενα. Έχει παρατηρηθεί ότι πολλές γυναίκες, καθώς δεν αντέχουν το στάδιο της έντασης, προκαλούν οι ίδιες, με τη συμπεριφορά τους, την έκρηξη του συντρόφου τους.

*Μου λέει ότι δεν μπορεί να φανταστεί τη ζωή του χωρίς εμένα.
Είναι δυνατόν να με αγαπάει και να μου φέρεται έτσι...;*

Η συγγραφέας, δικηγόρος ειδικευθείσα σε θέματα βίας κατά των γυναικών, ρίχνει άπλετο φως στα πραγματικά αίτια της κακοποίησης.

Η ΑΘΕΑΤΗ ΒΙΑ είναι ένας πολύτιμος οδηγός αυτοβοήθειας για κάθε γυναίκα, καθώς με απλό και σαφή τρόπο παρουσιάζει:

- τα πρώτα σημάδια εκδήλωσης της βίας στη συντροφική σχέση·
- τη γενεσιουργό αιτία της κακοποιητικής συμπεριφοράς·
- τη δυναμική της βίας στον γονικό ρόλο και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι βίαιοι άντρες, προκειμένου να επιτύχουν την ανάληψη της επιμέλειας των παιδιών·
- τις επιπτώσεις της βίας στα παιδιά·
- το νομικό πλαίσιο και το ρόλο της αστυνομίας, του εισαγγελέα και των δικαστηρίων στην πάταξη του φαινομένου·
- το ρόλο της οικογένειας και της κοινωνίας στη διαίωνιση της κακοποιητικής συμπεριφοράς·
- τεχνικές επιβολής ορίων από τη γυναίκα στην αρχή της σχέσης·
- τρόπους ασφαλούς απομάκρυνσης του βίαιου συντρόφου.

Ένα πολύτιμο εγχειρίδιο που περιλαμβάνει αληθινές ιστορίες γυναικών με σκοπό να βοηθήσει κάθε γυναίκα να συνειδητοποιήσει ότι δεν ευθύνεται για τη βίαιη συμπεριφορά του συντρόφου της και ότι, πάνω απ' όλα, δεν είναι μόνη.

Από την πώληση κάθε αντιτύπου € 0,50 διατίθενται για την υποστήριξη του έργου της ΚΙΒΩΤΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (www.kivotostoukosμου.org).

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-453-791-4

9 789604 537914

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 08281

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ